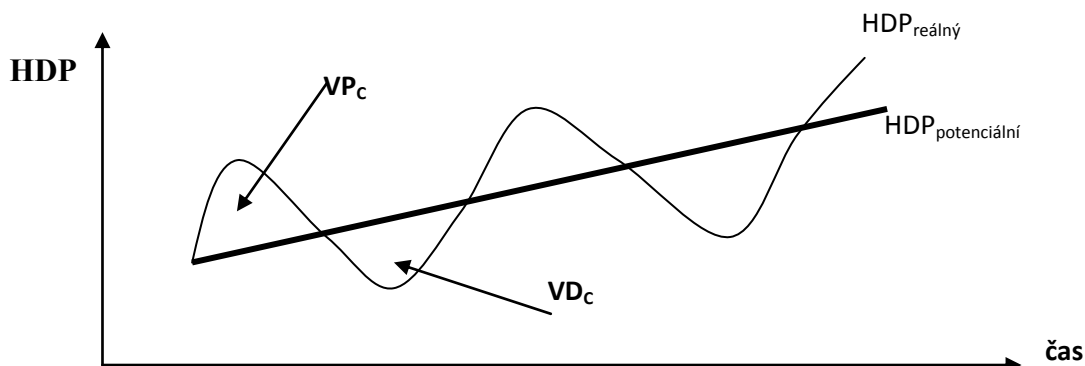

Základy veřejných financí a veřejné správy

Osnova cvičení

Cvičení č. 10: Fiskální nerovnováha

1. Deficit – ekonomický pohled

- Jak ovlivňuje produkční mezera veřejné výdaje a veřejné příjmy
 - Cyklický deficit x Strukturální deficit
 - Která země je na tom z hlediska fiskální nerovnováhy hůře a proč?
 - o $vd = vd_c + vd_s$
- $-3 = -3 + 0$ $-3 = 0 + (-3)$ $-3 = +3 + (-6)$

2. Deficit – význam úroků z veřejného dluhu

$$UVD_1 = r * D_0$$

$$vd = \frac{VD}{HDP} = \frac{PD + UVD}{HDP} = \frac{PD}{HDP} + \frac{UVD}{HDP} = pd + uvd$$

- Jaké jsou důvody pro toto dělení?
 - Která země je na tom z hlediska fiskální nerovnováhy hůře a proč?
 - o $vd = pd + uvd$
- $-3 = -3 + 0$ $-3 = 0 + (-3)$ $-3 = +3 + (-6)$

3. Dluh

- Dlouhodobá fiskální nerovnováha
- Vztah mezi výší dluhu, úroky z veřejného dluhu a primárním deficitem

$$D_1 = D_0 + VD_1 \quad HDP_1 = HDP_0 * (1+y)$$

$$\frac{D_1}{HDP_1} = \frac{D_0 + VD_1}{HDP_1}$$

$$\frac{D_1}{HDP_1} = \frac{D_0 + PD_1 + UVD_1}{HDP_0 * (1+y)} = \frac{D_0 + UVD_1}{HDP_0 * (1+y)} + \frac{PD_1}{HDP_1}$$

Základy veřejných financí a veřejné správy

Osnova cvičení

4. Maastrichtská fiskální kritéria

- Příčiny a důvody vzniku
- Na koho se vztahují
- Jaká jsou

5. Plnění Paktu stability a růstu (SGP) evropskými státy

- stručný popis SGP, jeho podoby a problémů, kterým čelil, jeho reforma v minulých letech
- analýza pozice ČR mezi ostatními zeměmi EU z pohledu sledovaných kritérií
- rolování fiskální pozice ve stabilizačních/konvergenčních programech ostatních států EU

6. Fiskální problémy Řecka a vývoj pomoci ze strany států EU

- popište vývoj fiskální nerovnováhy (deficit, dluh) Řecka za posledních 10 let
- identifikujte hlavní důvody, které vedly k tomuto vývoji a představte následky pro obsluhu veřejného dluhu Řecka
- stručně popište, jak se vyvíjela pomoc Řecku ze strany států EU, uveďte argumenty pro tuto pomoc
- představte vlastní názor na řešenou problematiku

7. Dluh – členění na vnitřní a vnější

- předpoklad: vnitřní dluh = KČ a domácí vlastníci a naopak
- u vnitřního dluhu dlužíme sami sobě = redistribuce (+), zadlužuje budoucí generace (+-), vytlačujeme soukromé investice (-), ale vytváříme bezriziková aktiva (+)
- u vnějšího dluhu dlužíme občanům jiného státu = transfer (-), dopad na znehodnocení měny a/nebo přebytek obchodní bilance (-), existence rizika změny směnného kurzu (-)

8. Politiky, kterými může být snižován dluh

$$d_1 = d_0 * R + pd_1 - m_1$$

- pasivní:
 - o příznivý poměr tempa ekonomického růstu a úrokových měr ($1+r/1+y < 1$)
 - o neanticipovaná inflace
 - o zahraniční granty a pomoci
- aktivní:
 - o rozpočtové řešení (zvyšování daní, snižování veřejných výdajů, ...)
 - o prodej státního majetku – privatizace
 - o mimořádná daň
 - o monetizace dluhu
 - o politicko-administrativní řešení (odložení splácení dluhu, neuznání dluhu, neplacení úroků)

Základy veřejných financí a veřejné správy

Osnova cvičení

Doplňkové materiály a zdroje (pozor, pro lenost nedodržujeme citační normu):

- MF ČR. Fiskální výhled (listopad 2011) [online]. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ek_fiskalni_vyhledy.html>
 - str. 12 – 19
- MF ČR. Dluhová statistika [online]. Dostupné z <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/vrsd_dluhova_statistika.html>
 - Struktura a vývoj státního dluhu
 - Výpůjční požadavky a struktura krytí státního dluhu
 - Náklady státního dluhu
- European Commission, Economic and Financial Affairs. Stability and Growth Pact [online]. Dostupné z <http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm>
 - Stability and Convergence programmes
 - Sustainability of public finances
 - Excessive deficit procedure
 - Early warning mechanism and policy advice
- PEKOVÁ, J. Veřejné finance – úvod do problematiky. 4. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008. 508 s. ISBN 978-80-7357-358-4
 - kapitola 10: Rozpočtový deficit a veřejný dluh (str. 454 - 507)
- HAMERNÍKOVÁ, B.; MAAYTOVÁ, A. a kol. Veřejné finance. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 364 s. ISBN 978-80-73577-301-0
 - kapitola 11: Fiskální nerovnováha - problémy a dopady (str. 257 - 281)